

Давиденко І.В.

к.е.н., доцент

Єгупова І.М.

викладач

Бортник Л.В.

викладач

Одеський національний економічний університет

МОЖЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ХОСТЕЛІВ В УКРАЇНІ

Гостинність – одне з фундаментальних понять людської цивілізації, яке сьогодні під впливом науково-технічного прогресу перетворилось у потужну індустрію, в якій задіяні мільйони професіоналів. Індустрія гостинності є однією з важливих складових світового ринку послуг, й представляє собою високодохідну галузь, що швидко розвивається, створюючи нові види та форми підприємств. Одним із таких видів засобів розміщення, який активно поширюється на ринку готельних послуг, є хостели.

В останні роки з'являються публікації, які стосуються питань доцільності створення й розвитку хостелів в Україні, однак проблема створення достатньої вітчизняної нормативно-правової бази, яка б регулювала діяльність таких засобів розміщення залишається невирішеною. Тому, метою статті є виявити особливості функціонування такого засобу розміщення туристів як хостел й визначити можливість їх подальшого розвитку в Україні.

У Франції хостели називають «Auberge de jeunesse», у Німеччині - «Jugendherberge», в Іспанії - «Albergue juvenil», однак усі ці поняття перекладаються як молодіжний гуртожиток [1, с. 115]. Відповідно до ДСТУ 4527:2006 «Послуги туристичні. Засоби розміщення. Терміни та визначення» хостел - це засіб розміщення, в якому номери розташовані, як правило, за коридорною або блочною системою, та має умови для самостійного приготування їжі й санітарно-технічні зручності на поверсі або в блоці...» [2].

В цілому, клієнта хостелу можна визначити як людину, яка подорожує самостійно, не купуючи готовий тур. Популярність таких подорожей з кожним роком збільшується як у світі в цілому, так і в Україні, зокрема. У даного засобу розміщення своя специфічна цільова аудиторія, яка не обмежується тільки подорожуючими економ-класом. Вартість розміщення у хостелі, який надає койко-місце, а не номер, не набагато менша, ніж у малобюджетному готелі. Тому, можна стверджувати, що розміщення у хостелах обирають не тільки завдяки низькій вартості, а й завдяки специфічній демократичній атмосфері. Цю тезу підкреслює визначення хостелу, яке дає International Youth Hostel Federation. В даному випадку під хостелом розуміють місце, де можна затишно переночувати в дружньому оточенні й за прийнятною ціною [3].

Більшість хостелів знаходиться у Західній Європі, де найвищий рівень розвитку студентського туризму. Історично хостели створювались для розміщення виключно студентів, які мають міжнародну студентську карту International Students Identity Card ISIC. З часом така концепція змінилась, хостели приймають усіх бажаючих, однак, й досі офіційно існують хостели (особливо у Німеччині), до яких вхід без такої студентської карти заборонений.

На сьогоднішній день більш ніж в 60 країнах світу функціонує більше 4500 тис. хостелів, які щорічно розміщують до 35 млн. подорожуючих. При цьому, компанії, які займаються збором інформації про такого роду засоби розміщення, зазначають, що точно підрахувати скільки існує хостелів у світі практично неможливо по причині постійного створення нових підприємств. Більш того, мережі хостелів існують навіть в таких віддалених країнах як Бахрейн, Кенія, Марокко, Пакистан, Саудівська Аравія та Уругвай [4].

Зараз майже всі хостели у світі об'єднані в декілька хостел – мереж (міжнародних хостельних асоціацій). Найбільш відомою та впливовою є Міжнародна асоціація хостелів (IYHF). Ця асоціація має статус неурядової некомерційної організації та знаходиться під протекцією ЮНЕСКО. Асоціація встановлює стандарти для засобів розміщення такого класу, розроблює навчальні програми, публікує каталоги хостелів. Кожен хостел, який акредитований IYHF, щорічно має проходити сувору перевірку на відповідність існуючим вимогам. Всі хостели IYHF відмічені логотипом Hostelling International (трикутник, у якому зображені ліжка та ялинка) [3].

Як правило, у світовій практиці хостели поділяються на три категорії за рівнем якості послуг. Більша частина хостелів відноситься до розряду стандартних. Однією з вирішальних причин віднесення хостелів до тієї чи іншої категорії є місце розташування підприємства. Однак, слід зазначити, що класифікація хостелів не передбачає уніфікацію послуг розміщення всіх підприємств. Однакові умови проживання та рівень послуг не досить привабливі для специфічної цільової аудиторії споживачів таких послуг. Тому, вважається, що основними вимогами, яких повинні дотримуватись хостели, є все ж таки відповідна культура спілкування та прийому, чистота приміщень, зручність та рівень безпеки.

В Україні функціонує Всеукраїнська молодіжна хостельна асоціація (ВМХА), яка була створена у 2003 році. ВМХА щорічно проводить перевірку хостелів на предмет відповідності стандартам IYHF.

Хостели є своєрідною альтернативою традиційним засобам розміщення в Україні. Стандартні вимоги для хостелів в Україні розроблені мережею «Молодіжний туризм і хостели України». Відповідно до даних вимог, подібно до стандартів, розроблених Міжнародною асоціацією, хостели поділяють на три категорії: стандарт (Standart), покращений (Superior) та люкс (Luxury). Головним параметром для відношення хостелу до тієї чи іншої категорії є місце знаходження засобу розміщення – категорія підвищується за рахунок близькості розташування до центру міста, крупних бізнес-центрів, рекреаційних центрів.

Відповідно до міжнародної класифікації UNWTO хостели відносять до інших колективних засобів розміщення, що передбачає надання обмежених готельних послуг, за виключенням щоденної заправки ліжка й прибирання житлових приміщень (приміщення готується та прибирається тільки для кожного нового гостя; послуги поточного прибирання приміщення клієнту не надаються, він повинен цим займатись самостійно, для чого отримує відповідний інвентар).

Аналізуючи вітчизняну законодавчу базу, можна відмітити низку невідповідностей. Перша з них проявляється в тому, що хостели відносять до категорії готелі та інші засоби розміщення. А це означає, що в хостелі повинно бути як мінімум сім номерів. По-друге, даний засіб розміщення повинен надавати готельні послуги, які не обмежуються прибиранням ліжок та приміщень. Тобто, відповідно до української класифікації хостел є одним із видів готелів, а це не відповідає міжнародній класифікації засобів розміщення. Хостели пропонують своїм клієнтам набір обмежених послуг і навіть, не зважаючи на те, що в багатьох хостелах є індивідуальні кімнати, як правило, хостели більше нагадують гуртожитки, ніж готелі.

Також треба зазначити той факт, що у вітчизняній статистичній звітності хостели не виділяють в окрему категорію засобів розміщення, оскільки форма державного статистичного спостереження №1 КЗР (річна) «Звіт про діяльність колективного засобу розміщення», затверджена в 2011 році не передбачає збір інформації про діяльність хостелів як окремого типу колективних засобів розміщення. В зв'язку з цим неможливо провести достовірний аналіз діяльності цього виду засобів розміщення в Україні.

Підсумовуючи все вище сказане, зазначимо, що хостел – це один із найбільш затребуваних засобів тимчасового розміщення серед молоді в Європі та у всьому світі. Популярність даного типу розміщення забезпечується, перш за все, невисокою вартістю послуг. Вимоги до хостелів в Україні практично не відрізняються від міжнародних вимог, що в свою чергу повинно свідчити про належний рівень обслуговування клієнтів у вітчизняних хостелах. Перспективою подальших досліджень у цьому напрямі, на наш погляд, повинно бути удосконалення вітчизняної законодавчої бази, форм статистичної звітності для забезпечення реального обліку та ефективного функціонування хостелів як окремого специфічного виду засобів розміщення.

Література:

1. Федоров Р. Г. Развитие хостел-движения в России и за рубежом // Актуальные вопросы экономических наук (II): материалы междунар. заоч. науч. конф.— Уфа: Лето, 2013. — С. 115-117.

2. ДСТУ 4527:2006 «Услуги туристические. Средства размещения. Термины и определения».

3. Основные положения международной федерации молодежных хостелов (IYHF) по работе хостелов [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://www.hihostels.com.ua>

4. История хостелов в разрезе современности [Электронный ресурс] –
Режим доступа:
[http://www.hihostels.com.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=11
&Itemid=46&lang=ru](http://www.hihostels.com.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=11&Itemid=46&lang=ru)